

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

برنامه درسی

رشته فقه معارف و حقوق جزای اسلامی

دوره کارشناسی ارشد ناپوسته

گروه علوم حوزه ای - دانشگاهی

بر اساس صورتجلسه کارگروه تخصصی علوم حوزه ای - دانشگاهی

در تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲ به تصویب رسید

نام رشته: فقه مقارن و حقوق جزای اسلامی

عنوان گرایش: -

گروه: علوم حوزه ای - دانشگاهی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد ناپیوسته

کارگروه تخصصی: فقه و حقوق

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی دانشگاه: مذاهب اسلامی

تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۱۱/۰۲

به استناد آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب جلسه شماره ۸۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد رشته فقه مقارن و حقوق جزای اسلامی طی نامه شماره ۹۷/۱۶۸۲ تاریخ ۱۳۹۷/۰۷/۲۵ از دانشگاه مذاهب اسلامی دریافت شد و در جلسه تاریخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲ کارگروه تخصصی برنامه ریزی علوم حوزه ای - دانشگاهی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که از مهر ماه سال ۱۳۹۸ وارد دانشگاه های علوم حوزه ای - دانشگاهی می شوند، لازم الاجرا است.

ماده دو- برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد فقه مقارن و حقوق جزای اسلامی از نیمسال اول سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد فقه مقارن و حقوق جزای اسلامی مصوب جلسه شماره ۶۰۶ شورای گسترش آموزش عالی به تاریخ ۱۳۸۵/۰۹/۱۱ می شود.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا به دانشگاه های علوم حوزه ای - دانشگاهی ابلاغ می شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ به مدت ۵ سال قلیل اجرا است و پس از آن نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمدرضا آهنجیان

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد
فقه مقارن و حقوق جزای اسلامی

مقدمه

دوره کارشناسی ارشد فقه مقارن و حقوق جزای اسلامی مقطع مهم و حلقه اتصال دوره کارشناسی و دکتری در رشته‌های فقه و حقوق است که به عنوان دوره دوم تحصیلی دانشگاه مذاهب اسلامی با تأکید بر رعایت شیوه حوزوی، بر اساس نظام دانشگاهی برنامه‌ریزی شده است.

۱. تعریف دوره فقه مقارن و حقوق اسلامی

یکی از رشته‌های علم فقه و حقوق اسلامی، علم الخلاف یا فقه مقارن است که فقهاء مذاهب اسلامی از قرن‌ها پیش آن را دنبال کرده و بر اساس قرآن و سنت و سایر ادله استنباط ابواب فقهی از طهارت تا دیات را بررسی و تدوین نموده‌اند. دانشجویان این دانشکده فقه و حقوق مذاهب پس از فرا گرفتن فقه و حقوق اسلامی مذهب خود با فقه و حقوق سایر مذاهب در دوره کارشناسی ارشد به صورت استدلالی و مقارن آشنا می‌شوند.

۲. اهمیت و ضرورت دوره

از آنجا که اساس حقوق و قوانین بیشتر کشورهای اسلامی ریشه در فقه اسلامی دارد، آموزش و فراگیری فقه مقارن و حقوق به غنای محتوایی حقوق کشورهای اسلامی کمک کرده و سبب پیشرفت آن‌ها می‌شود و از این طریق گرایش به وحدت در جهان اسلام تعمیق یافته و راه بردی می‌شود.

از سوی دیگر یکی از مهم‌ترین عوامل تفرقه مسلمین، تعصب پیروان مکتب‌های فقهی در اثر عدم آشنایی نسبت به آراء مذاهب دیگر و نشانیدن برداشت‌های مجتهدین به جای اصل دین و شریعت است، از این رو برای رسیدن به تقریب و وحدت اسلامی لازم است که دانشجویان با شناخت فقه و حقوق مذهب خود و آشنایی با فقه حقوق سایر مذاهب دریابند که اسلام با تشویق مسلمانان به اجتهاد، عملاً عرصه را برای رأی و اندیشه باز گذارده است و بر این اساس نباید برداشت‌های فقهی فقهای یک مذهب تنها مبنای ارزیابی دین و شریعت تلقی کرد. و اختلاف اجتهادی نه تنها موجب عداوت و دشمنی پیروان مذاهب نسبت به یکدیگر نگردد بلکه از طریق بررسی مقارن بر تفاهم و تقریب مذاهب بیافزاید.

۳. اهداف دوره

الف) ارتقاء سطح اطلاعات و بینش فقهی و حقوقی دوره‌های کارشناسی در زمینه فقه مذاهب اسلامی و حقوق کشور اسلامی و تقویت قدرت استنباط و تجزیه و تحلیل مسائل فقهی و حقوقی آنان.

ب) تربیت و تأمین نیروی انسانی متخصص در امور فقهی و حقوقی برای تبیین حکیمانه نظام حقوقی اسلام و تدریس در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، و تربیت محقق در زمینه فقه مقارن و حقوق.

پ) جذب داوطلبان مطالعات تطبیقی در زمینه فقه اسلامی و حقوق کشورهای اسلامی.
ج) تربیت قاضی و حقوقدانان اسلامی کارآمد جهت دفاع از حقوق مسلمین.

ح) تربیت دانشجویان مستعد برای ورود به دوره دکتری رشته مربوطه.
۴. سیاست‌های آموزشی و تربیتی

الف) شکوفایی روح تحقیق در دانشجو با اختصاص درصدی از زمان آموزشی واحدها به کار تحقیقی.
ب) پرهیز از انبوه خوانی بدون تحقیق در کلاس‌ها.
پ) شناخت تحلیلی مطالب رشته مربوطه.
ج) ایجاد توانایی تدریس و تألیف.
ح) ایجاد تخصص در یک رشته خاص.
د) نهادینه کردن فرهنگ تقریب مذاهب، اخلاق و معنویات در دانشجویان.
۵. طول دوره :

۱. این دوره ۳۲ واحد می‌باشد که در طول چهار نیم سال تحصیلی ارائه می‌شود.
۲. هر واحد درس نظری ۱۶ ساعت و هر واحد درس عملی ۳۲ ساعت است.
۶. تعداد واحدهای درسی

این دوره مشتمل بر ۳۲ واحد آموزشی، شامل ۲۲ واحد اصلی، ۶ واحد اختیاری و ۴ واحد پایان نامه می‌باشد:

۲۲ واحد	دروس اصلی
۶ واحد	دروس اختیاری
۴ واحد	پایان نامه

جمع ۳۲ واحد

تبصره ۱: دروس اختیاری ۱۸ واحد است که دانشجو لازم است از میان واحدهای اختیاری ۶ واحد را بگذراند.
تبصره ۲: گذراندن ۱۰ واحد دروس جبرانی برای دانشجویان الزامی است، مگر آنکه در یکی از مراکز معتبر دانشگاهی یا حوزوی آن دروس را گذرانده باشند و مدارک آن را ارائه نمایند.
تبصره ۳: علاوه بر دروس جبرانی، دروس پیش‌نیازی که گذراندن آن‌ها برای دانشجویانی که برای شرکت در برخی از دروس این دوره، آمادگی کافی ندارند، الزامی است.
۷. تعریف، موضوع، اهمیت و تقسیم رشته فقه مقارن و حقوق جزای اسلامی

الف) تعریف رشته

فقه مقارن و حقوق جزای اسلامی، سلسله‌ای از قواعد و ضوابط است که به موجب آن جرائم و جنایات، (معاصی)، و اعمال مخالف نظم و امنیت و عدالت اجتماعی و نوع مجازات آن معین می‌گردد.

ب) موضوع رشته

موضوع این رشته عبارتست از: جرم، مجرم و مجازات.

اسلام برای حفظ جان، عقل، دین، نسل و مالی اهمیت بسیار قائل است و آن‌ها را به عنوان مصالح اساسی جامعه تلقی نمود، و امنیت برای حفظ آن مصالح اساسی، اهمیت زیادی دارد، لذا آموزش و تحقیق در حقوق جزا برای حفظ مصالح عمومی جامعه در پرتو عدالت و امنیت اجتماعی یک ضرورت اجتماعی و فریضه الهی است.

د) تقسیم فقه مقارن و حقوق جزای اسلامی

الف. حقوق جزای عمومی.

ب. حقوق جزای خصوصی.

ج. آئین دادرسی کیفری.

فصل دوم: جداول دروس

توضیحات	پیش‌نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	ردیف
		عملی	نظری	جمع			
		-	۳۲	۳۲	۲	روش تحقیق	۱
		-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ مذاهب کلامی	۲
		-	۳۲	۳۲	۲	تاریخ مذاهب فقهی	۳
		-	۳۲	۳۲	۲	مقدمه علم حقوق	۴
			۳۲	۳۲	۲	فرهنگ تقریب	۵
					۱۰	جمع کل	

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عمل		
۱	فقه مقارن جزایی (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۲	فقه مقارن جزایی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۳	اصول فقه مقارن (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۴	آیات الاحکام	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۵	قواعد فقه مقارن جزایی	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۶	آیین دادرسی کیفری (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۷	آیین دادرسی کیفری (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۸	حقوق جزای اختصاصی (۱)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۹	حقوق جزای اختصاصی (۲)	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۱۰	روش تحقیق و سمینار	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۱۱	متون تخصصی	۲	۳۲	۳۲	-	-	
۱۲	پایان نامه	۴					
جمع کل		۲۶					

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			پیش نیاز	توضیحات
			جمع	نظری	عمل		
۱	اصول فقه مقارن (۲)	۲	۳۲	۳۲	-		
۲	فقه مقارن جزایی (۳)	۲	۳۲	۳۲	-		
۳	پزشکی قانونی	۲	۳۲	۳۲	-		
۴	جرم‌شناسی	۲	۳۲	۳۲	-		
۵	فلسفه حقوق	۲	۳۲	۳۲	-		
۶	حقوق جزای بین‌الملل	۲	۳۲	۳۲	-		
۷	جامعه‌شناسی جنایی	۲	۳۲	۳۲	-		
۸	فقه و مقاصد شریعت	۲	۳۲	۳۲	-		
۹	روش‌شناسی اجتهاد	۲	۳۲	۳۲	-		
جمع کل		۱۸					

❖ گذراندن ۶ واحد از دروس فوق الزامی است.

فصل سوم: سرفصل دروس

دروس جبرانی

روش تحقیق

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری ✓	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: روش تحقیق	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی با مراحل تحقیق، فرضیه‌سازی، طرح تحقیق و نگارش مقاله و پایان‌نامه.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. تنقیح موضوع یا مسئله برای تحقیق.
۲. فرضیه‌ها و پیش‌فرض‌های هر موضوع.
۳. طرح تحقیق.
۴. فیش نویسی.
۵. تدوین مقاله و رساله.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

۱. روش تحقیق با رویکردی به پایان‌نامه‌نویسی، غلامرضا خاکی.
۲. پژوهش، امیرحسین آریان‌پور.
۳. شیوه‌نگارش مقالات پژوهشی، یل استایلتون، ترجمه شعله بیگلری.
۴. روش تحقیق، حسین دهنوی.

منابع تکمیلی:

۱. روش‌شناسی مطالعات دینی، احد فرامرز قراملکی.
۲. مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، محمدرضا حافظ‌نیا.
۳. تحقیق درست، عبدالحسین زرین‌کوب.
۴. اصول البحث، عبدالهادی فضلی.
۵. روش‌های تحقیق در علوم انسانی، عزت‌الله نادری و مریم سیف‌نراقی.

تاریخ مذاهب کلامی

دروس پیشنهادی: ندارد	✓	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: تاریخ مذاهب کلامی (۱)	
		عملی					
		نظری	پایه				تعداد ساعت: ۲
		عملی					
		نظری	تخصصی				
		عملی					
		نظری	اختیاری				
		عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد							
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐							

هدف: شناخت تاریخ پیدایش مذاهب کلامی شیعه و اهل سنت، علل و عوامل فرقه‌گرایی و مهم‌ترین منابع این علم، همچنین آشنایی با تاریخ، عقاید و بزرگان فرقه‌های امامیه، اسماعیلیه، زیدیه، از شیعه و اصحاب حدیث، سلفیه، وهابیت، اشاعره، ماتریدیه، معتزله و برخی از فرقه‌های دیگر اهل سنت (دیوبندیه، قادیانیه، خوارج، مرجئه، قدریه، و...).

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. بررسی مفهوم تشیع و تاریخ پیدایش آن.
۲. نظریه‌ها در باب پیدایش تشیع و نقد و بررسی آن‌ها.
۳. اسباب افتراق در میان شیعه.
۴. مقومات اندیشه امامیه (اثنی عشریه).
۵. زید بن علی(ع) و پیدایش زیدیه.
۶. بررسی عقاید زیدیه (توحید، عدل، امر به معروف، وعد و وعید).
۷. زیدیه در عصر حاضر (تعامل با وهابیت و شیعه).
۸. پیدایش اسماعیلیه.
۹. عقاید اسماعیلیه (توحید، امامت، تأویل و...).
۱۰. شکل‌گیری اهل سنت و مذاهب کلامی آن‌ها.
۱۱. اسباب اختلاف در میان متکلمین اهل سنت.
۱۲. مذاهب کلامی در عصر صحابه، تابعین و بعد از آن.
۱۳. خوارج و فرقه‌های آن (ازرقه، نجدات، صفریه و اباضیه).
۱۴. تاریخ و عقاید اباضیه.
۱۵. مرجئه، تاریخ و اندیشه.
۱۶. قدریه و رابطه آن با معتزله.

۱۷. جهمیّه و ردّ اصحاب حدیث.
۱۸. معتزله، تاریخ پیدایش.
۱۹. اصول پنج‌گانه معتزله.
۲۰. علل افول معتزله.
۲۱. علت پیدایش اشاعره.
۲۲. تطورات تاریخی اشعریون.
۲۳. نظریه کسب و خلق افعال.
۲۴. رؤیت خداوند در قیامت.
۲۵. کلام نفسی و عدم خلق قرآن.
۲۶. اشاعره در جهان معاصر.
۲۷. تاریخ پیدایش ماتریدیان.
۲۸. ماتریدیه و ابوحنیفه.
۲۹. ماتریدیه در جهان امروز.
۳۰. اصحاب حدیث.
۳۱. اصول السنه احمد بن حنبل.
۳۲. ابن تیمیه و عقاید جدید.
۳۳. وهابیت و آل سعود.
۳۴. عقاید وهابیان و نقد آن.
۳۵. اصحاب حدیث هند و ظهور شاه‌ولی‌الله دهلوی.
۳۶. دیوبندیّه و بریلویه در شبه‌قاره هند.
۳۷. وضعیت فعلی مذاهب کلامی اهل سنت.
۳۸. تعامل متکلمین اهل سنت با شیعه.
۳۹. تداوم جریان سلفیه در عصر حاضر و مقومات آن.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

۱. مذاهب الاسلامیین، عبدالرحمن بدوی.
۲. فرهنگ عقائد و مذاهب اسلامی، جعفر سبحانی.
۳. الملل والنحل، شهرستانی.
۴. مقالات الاسلامیین، ابوالحسن اشعری.
۵. تاریخ المذاهب الاسلامیه، محمد ابوزهره.
۶. آشنایی با فرق تسنن، جمعی از نویسندگان.
۷. آشنایی با فرق تشیع، جمعی از نویسندگان.

منابع تکمیلی:

۱. تشیع در مسیر تاریخ، سیدحسین جعفری.
۲. تصحیح الاعتقاد، شیخ مفید.
۳. معالم المدرستین، علامه عسکری.
۴. المراجعات، سیدشرف‌الدین.
۵. تشیع مولود طبیعی اسلام، شهید صدر.
۶. تاریخ تشیع در ایران، رسول جعفریان.
۷. زید الشهید، سیدمحسن امین.
۸. زیدیه، تاریخ و عقاید، مهدی فرمانیان و سیدعلی موسوی‌نژاد.
۱۸. تراث الزیدیه، سیدعلی موسوی‌نژاد.
۹. علویان طبرستان، محمد حکیمی‌نیا.
۱۱. زیدیه در یمن، احمد خضری.
۱۲. اسماعیلیه، جمعی از نویسندگان.
۱۳. اسماعیلیه، تاریخ و عقاید، مهدی فرمانیان.
۱۵. فرقه‌های اسلامی در سرزمین شام در عصر اموی، حسین عطوان.
۱۶. الفرق بین الفرق، عبدالقاهر بغدادی.
۱۷. المعتزله، زهدی جارالله.
۱۸. شرح الاصول الخمسه، قاضی عبدالجبار ومانکدیم.
۱۹. تلخیص المحصل، فخر رازی و خواجه نصیرالدین طوسی.
۲۰. التمهید، ابوبکر باقلانی.
۲۱. بحوث فی الملل والنحل، جعفر سبحانی.
۲۲. مرجئه، تاریخ و اندیشه، رسول جعفریان.
۲۳. قواعد العقائد، غزالی.
۲۴. العقائد النسفیة، نسفی.
۲۵. الماتریدیه درسه^۱ و تقویماً، علی الحریری.
۲۶. الماتریدیه، شمس سلفی.
۲۷. ابن تیمیه، صاحب عبدالحمید.
۲۸. منهاج النسه^۲ النبویه، ابن تیمیه.
۲۹. کشف الارتیاب، سیدمحسن امین.
۳۰. وهابیت، جعفر سبحانی.
۳۱. الدیونذیه، طالب الرحمن.
۳۲. المطالب العالیّه، فخر رازی.

۳۳. غایه^۱ المرام، سیف‌الدین آمدی.

۳۴. اباکار الافکار، سیف‌الدین آمدی.

تاریخ مذاهب فقهی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری ✓	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: تاریخ مذاهب فقهی
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۲	
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف شناخت چگونگی شکل‌گیری مذاهب فقهی (امامیه، زیدیه، اسماعیلیه، حنفیه، مالکیه، شافعیه، حنبلیه و اباضیه) و تطورات تاریخی آن‌ها و مهم‌ترین منابع فقه مذاهب.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. شیوه‌های ادوار نگاری فقه.
۲. ادوار فقه شیعه و اهل سنت.
۳. تاریخ تشریح اسلام.
۴. تشریح در عصر پیامبر(ص).
۵. تشریح در عصر صحابه و اهل‌بیت(ع).
۶. بررسی علل و زمینه پیدایش مذاهب.
۷. تاریخ حصر مذاهب و علل و آثار آن.
۷. آشنایی با مذاهب فقهی (شیعه، حنفی، مالکی، شافعی و حنبلی) و نگاهی گذرا به مذهب زیدی و اباضی.
۸. فقه در عصر تقلید.
۹. فقه در عصر جدید.
۱۰. مسئله تبعیض در تقلید مذاهب نزد اهل سنت (مسئله انتقال از مذهبی به مذاهب دیگر).
۱۱. طبقات فقهای هر یک از مکاتب فقهی.
۱۲. اجتهاد در هر یک از مکاتب فقهی.
۱۳. منابع استنباط در مکاتب فقهی.
۱۴. تاریخ تقنین فقه.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

۱. تاریخ التشریح الاسلامی، محمد خضری بک.
۲. المذاهب الاسلامیه الخمسه، جمعی از نویسندگان.
۳. مدخل علم فقه، رضا اسلامی.
۴. ادوار فقه، محمود شهابی.

منابع تکمیلی:

۱. الامام الصادق والمذاهب الاربعه، أسد حیدر.
۲. الامام الشافعی، عبدالحلیم جندی.
۳. احمد بن حنبل، محمد ابوزهره.
۴. اسباب اختلاف الفقهاء، مصطفی ابراهیم الزلمی.
۵. مناقب ابوحنیفه، کردری.
۶. مناقب ابوحنیفه، ابن بزازی.
۷. ابوحنیفه حیاتہ و عصرہ، محمد ابوزهره.
۸. المدرسۃ الظاہریہ فی المشرق والمغرب، احمد بکیر محمود.
۹. الامام الزید، محمد ابوزهره.
۱۰. مالک بن انس، محمد ابوزهره.
۱۱. تاریخ الفقه الشیعی، محمد مهدی آصفی.
۱۲. تاریخ الفقه الاسلامی، محمد یوسف موسی.
۱۳. المدخل الفقہی العام، مصطفی احمد زرقا.
۱۴. مدخل الفقه الاسلامی، محمد سلام مذکور.
۱۵. تاریخ الفقه الاسلامی، محمد علی سائس.
۱۶. تاریخ فقه و فقہا، ابوالقاسم گرجی.
۱۷. ادوار اجتهاد، محمد ابراهیم جناتی.

مقدمه علم حقوق

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری ✓	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: مقدمه علم حقوق
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۲	
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی با مفهوم حق، منابع آن، آثار و خصائص و مراحل پیدایش قانون، شعب و رشته‌های مختلف حقوقی و مبانی آن‌هاست.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. تعریف حقوق.
۲. هدف علم حقوق.
۳. قاعده حقوقی (تعریف قاعده حقوقی، الزامی بودن حقوق، حقوق و ضمانت اجرا، کلی بودن حقوق).
۴. تقسیمات علم حقوق (حقوق عمومی و عمومی، حقوق داخلی و بین‌المللی).
۵. منابع حقوق.
۶. قلمرو اجرای قواعد حقوقی.
۷. مفهوم و اقسام حق.

روش ارزیابی:

تحقیق (پروژه)	آزمون نهایی	میان‌ترم	ارزشیابی مستمر
	✓		

منابع اصلی:

۱. مقدمه علم حقوق دکتر ناصر کاتوزیان.
۲. مقدمه علم حقوق دکتر مصطفی دانش‌پژوه.

منابع تکمیلی:

۱. مقدمه عمومی علم حقوق، محمدجعفر جعفری لنگرودی.
۲. ترمینولوژی حقوق اثر محمدجعفر جعفری لنگرودی.
۳. فقه و قانونگذاری، ابراهیم شفیعی سروستانی.

جریان شناسی تقریب

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری ✓	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: جریان شناسی تقریب
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی با تقریب مذاهب و مبانی و موانع آن و راهبرد فقه‌های بزرگ مذاهب در مواجهه با آن و معرفی چهره‌های تقریبی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. تقریب تعریف و تاریخچه.
۲. مبانی تقریب.
۳. موانع و آفات تقریب.
۴. ریشه‌ها و روش‌های تقریب.
۵. عوامل نقش‌آفرین در مسئله تقریب (فقه، مراجع، رهبران سیاسی، دولت‌ها و...).
۶. امام خمینی و مسئله تقریب.
۷. حرکت‌های تقریبی پس از انقلاب اسلامی ایران.
۸. جهان غرب و مسئله تقریب.
۹. تاریخچه و اقدامات دارالتقریب.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

۱. النهضه الاسلامیه فی سیر اعلامها المعاصرین، دکتر محمد رجب بیومی.
۲. استراتژی وحدت در اندیشه سیاسی اسلام، سید احمد موتقی.
۳. جنبش‌های اسلامی معاصر، سید احمد موتقی.

۴. فی مناهج تجديد الفكر اسلامى، التقريب بين المذاهب، دكتور محمد ابراهيم فيومى.
۵. مجموعه «سلسله رواد التقريب» نشر مجمع تقريب.
۶. مجلعات: رساله الاسلام، رساله التقريب و اندیشه تقريب.

منابع تکمیلی:

۱. الصحوه الاسلاميه بيت الاختلاف المشروع و التفرق المذموم، يوسف قرضاوى.
۲. مبانی وحدت فکری، فقهی و فرهنگی مسلمانان، محمد غزالی، ترجمه عبدالعزیز سلیمی.
۳. حول الوحده و التقريب، محمد على تسخيرى.
۴. همبستگی مذاهب اسلامى، عبدالکریم بی آزار شیرازی.
۵. پیشینه تقرب، محمد على آذر شب، مترجم رضا حمیدی.
۶. استراتیجیه التقرب بین المذاهب الاسلامیه، مؤسسه امام خوئی.
۷. مسئله وحدت اسلامى از دیرباز دیروز، محمد حسین امیر اردوش.
۸. الرأى الاخر فى الوحده و التقريب، محمد حسین امیراردوش.

دروس اصلي

اصول فقه مقارن (۱)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اصول فقه مقارن (۱)	
	عملی					
	نظری ✓	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی با پیدایش علم اصول و سیر و تطور آن در میان مذاهب و همچنین آشنایی و تحلیل منابع اجتهاد مذاهب فقهی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. تاریخ پیدایش علم اصول و تطور آن.
۲. تاریخ پیدایش و تطور مکاتب اصولی (مکتب متکلمین، مکتب فقها، مکتب جمع).
۳. منابع اجتهاد مذاهب:
  - الف) کتاب.
  - ب) سنت.
  - ج) اجماع.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. الاصول العامه للفقہ المقارن، محمد تقی حکیم.
۲. المہذب فی علم اصول الفقہ المقارن، عبدالکریم نملہ.
۳. اصول الفقہ، وہبہ الزحیلی.
۴. المستصفی فی علم الاصول، محمد غزالی.
۵. علم الاصول تاریخاً و تطوراً، علی قائینی نائینی.
۶. دراسہ تاریخیہ الفقہ و اصولہ، مصطفی سعید الحسن.

منابع تکمیلی:

۱. تشنیف المسامع بجمع الجوامع بدالدین محمد بن بہادر زرکشی.
۲. البرہان فی اصول الفقہ امام الحرمین جوینی.
۳. تاریخ عصر اجتہاد، شیخ آقابزرگ تہرانی.
۴. ادوار اجتہاد، محمد ابراہیم جناتی.
۵. منابع اجتہاد، محمد ابراہیم جناتی.
۶. الرسالہ، امام محمد بن ادریش شافعی.

آیات الاحکام

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: آیات الاحکام	
	عملی					
	نظری ✓	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: فراگیری استدلالی احکام جزائی از قرآن کریم بر اساس مذاهب اسلامی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

تفسیر آیات مربوط به حدود، قصاص و دیات

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. کنزالعرفان فی فقه القرآن، فاضل مقداد سیوری.
۲. روائع البیان فی تفسیر آیات الاحکام، محمدعلی صابونی.

منابع تکمیلی:

۱. آیات الاحکام، عباسعلی عمید زنجانی.
۲. آیات الاحکام، خلیل قبله ای خوئی.
۳. آیات الاحکام، ابوالقاسم گرجی.

فقه مقارن جزایی (۱)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فقه مقارن جزایی (۱)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: فراگیری استدلالی نظام قضایی بر اساس مذاهب اسلامی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. اهمیت قضا.
۲. قاضی و شرائط و اقسام آن.
۳. مدعی و مدعی علیه.
۴. ادله اثبات دعوا.
۵. تعارض دعاوی.
۶. شاهد و فروعات مباحث آن (شرائط شاهد، عدول از شهادت و...).
۷. حجیت علم قاضی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. نظام القضاء و الشهاده فى فقه الاسلاميه الفراء، جعفر سبحانى.
۲. النظام القضائى فى فقه الاسلامى، محمد رأفت عثمان.
۳. القضاء فى فقه الاسلامى، محمد كاظم حائرى.
۴. كتاب القضاء أشتيائى.
۵. القضاء و الشهادات، شيخ انصارى .

منابع تكميلى:

۱. جواهر الكلام فى شرح شرائع الاسلام، محمد حسن نجفى.
۲. المهذب، ابى اسحاق شيرازى.
۳. بدائع الصنائع، كاشانى.
۴. الفقه على المذاهب الاربعه، عبد الرحمن الجزيرى و مذهب اهل البيت عليهم السلام، محمد غروى و همكاران.
۵. ندوة القضاء الشرعى فى العصر الحاضر ، عدد من العلماء والباحثين.
۶. فقه الاسلامى و ادلته، وهبه زحيلى.
۷. المهذب، ابى اسحاق شيرازى.
۸. بدائع الصنائع، كاشانى.

فقه مقارن جزایی (۲)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فقه مقارن جزایی (۲)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: فراگیری استدلالی امور کیفری و بیان مجازات شرعی هر یک بر اساس مذاهب اسلامی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. حدود.
۲. تعزیرات.
۳. حد لواط، سحاق و قیادت.
۴. حد قذف.
۵. حد شرب خمر.
۶. حد سرقت.
۷. حد محاربه.
۸. عقوبات متفرقه.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. نظام القضاء و الشهاده فى فقه الاسلاميه الغراء، جعفر سبحانى.
۲. النظام القضائى فى فقه الاسلامى، محمد رأفت عثمان.
۳. القضاء فى فقه الاسلامى، محمد كاظم حائرى.
۴. كتاب القضاء أشتيانى.
۵. القضاء و الشهادات، شيخ انصارى.

منابع تكمیلی:

۱. جواهر الكلام فى شرح شرائع الاسلام، محمد حسن نجفى.
۲. المهذب، ابى اسحاق شيرازى.
۳. بدائع الصنائع، كاشنانى.
۴. الفقه على المذاهب الاربعه، عبد الرحمن الجزيرى و مذهب اهل البيت عليهم السلام، محمد غروى و همكاران.
۵. ندوة القضاء الشرعى فى العصر الحاضر ، عدد من العلماء والباحثين.
۶. فقه الاسلامى و ادلته، وهبه زحيلى.
۷. المهذب، ابى اسحاق شيرازى.
۸. بدائع الصنائع، كاشنانى.

قواعد فقه مقارن جزایی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: قواعد فقه مقارن جزایی	
	عملی					
	نظری	پایه				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: فراگیری تطبیقی قواعد فقهی جزایی جهت تقویت قدرت استنباط و استدلال و کاربرد آنها در حل مشکلات و مسائل جزایی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. قاعده اعتداء (دفاع مشروع).
۲. قاعده درأ.
۳. قاعده تسامح و تخفیف.
۴. قاعده جبّ.
۵. قاعده اضطرار.
۶. قاعده اکراه.
۷. قاعده توبه.
۸. قاعده اتلاف و تسبیب.
۹. قاعده عاقله.
۱۰. قاعده اقرار.
۱۱. قاعده فراش.
۱۲. قاعده اقامه حدود.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. القواعد الفقهیه المتصله بالسیاسه الجنائیه، نورالدین مختار خادمی.
۲. العناوین، میرفتاح مراغی.
۳. القواعد الفقهیه، مکارم شیرازی.
۴. تحریر المجله، کاشف الغطاء.
۵. القواعد الفقهیه و تطبیقاتها فی المذاهب الاربعه، محمد زحیلی.
۶. قواعد فقه جزایی، سیدمصطفی محقق داماد.

منابع تکمیلی:

۱. الاشباه والنظائر، عبدالرحمن سیوطی.
۲. المنثور فی قواعد فقهیه، بدرالدین زرکشی.
۳. قواعد الاحکام فی مصالح الانام، عزالدین عبدالعزیز بن عبدالسلام.
۴. المجموع المذهب فی قواعد المذهب، صلاح الدین ابوسعید علایی.
۵. القواعد العامه للفقہ المقارن، محمدتقی حکیم.
۶. مجله الاحکام العدلیه، علمای دولت عثمانی.
۷. قواعد فقه، ابوالحسن محمدی.
۸. قواعد فقه جزایی، خلیل قبله ای.
۹. القواعد الفقهیه: مفهوما، نشأتها، تطورها، دراسه مؤلفاتها، ادلتها، مهمتها، تطبیقاتها، علی احمد ندوی.
۱۰. تمهید القواعد، شهید ثانی.

آیین دادرسی کیفری (۱)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: آیین دادرسی کیفری (۱)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل دادرسی کیفری.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. کلیات (تعریف، رابطه آیین دادرسی کیفری با حقوق جزا و آیین دادرسی مدنی، هدف، مراحل دادرسی کیفری و خصوصیات، قوانین دادرسی کیفری).
۲. دعوای خصوصی و عمومی مفهوم و ملاک آن‌ها.
۳. مسائل حول دعوای عمومی (طرح دعوا، تعقیب، نحوه دادرسی، طرق اسقاط و...).
۴. مسائل حول دعوای خصوصی (طرفین دعوا، شرایط مدعی و مدعی علیه دعوای خصوصی، شرایط اقامه دعوای خصوصی در دادگاه کیفری و طرق اسقاط...).

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع:

۱. آیین دادرسی کیفری، محمود آخوندی.
۲. آیین دادرسی کیفری، محمد آشوری.
۳. آیین دادرسی کیفری، علی خالقی.

منابع تکمیلی

۱. کلیات آیین دادرسی کیفری، رجب گلدوست جویباری.
۲. فرایند دادرسی کیفری، بهروز جوانمرد.
۳. قوانین و مقررات آیین دادرسی کیفری، تدوین جهانگیر منصور.
۴. قانون آیین دادرسی کیفری در نظم حقوقی کنونی، اکبر وروایی، شریف امامی.
۵. ادله اثبات دعوا و اجرای احکام کیفری، بهروز جوانمرد.

آیین دادرسی کیفری (۲)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: آیین دادرسی کیفری (۲)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: آشنایی دانشجویان با مسائل دادرسی کیفری.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. سازمان و صلاحیت قضائی.
۲. اجرای احکام کیفری.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۴. آیین دادرسی کیفری، محمود آخوندی.
۵. آیین دادرسی کیفری، محمد آشوری.
۶. آیین دادرسی کیفری، علی خالقی.

منابع تکمیلی:

۳. کلیات آیین دادرسی کیفری، رجب گلدوست جویباری.
۴. فرایند دادرسی کیفری، بهروز جوانمرد.

حقوق جزای اختصاصی (۱)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: حقوق جزای اختصاصی (۱)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: آشنایی با مهم‌ترین جرائم پیش‌بینی شده در قوانین کیفری از حیث ارکان و مجازات.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. جرائم علیه اشخاص.
۲. جرائم علیه اموال و مالکیت.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. حقوق جزای اختصاصی: جرایم علیه اشخاص، جرایم علیه اموال و مالکیت، جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی، حسین میر محمد صادقی.
۲. حقوق جزای اختصاصی: جرایم علیه اموال، محمد جعفر حبیب زاده.
۳. حقوق کیفری اختصاصی: جرایم علیه اشخاص، حسین میر محمد صادقی.

منابع تکمیلی:

۱. ایران. قوانین و احکام، تحلیل جرایم کلاهبرداری و خیانت در امانت در حقوق کیفری ایران، ایران. قوانین و احکام، تحلیل جرایم کلاهبرداری و خیانت در امانت در حقوق کیفری ایران، محمد جعفر حبیب زاده.
۲. حقوق جزای اختصاصی، هوشنگ شامبیاتی.
۳. جعل و تزویر، محمد سلیمان پور.

حقوق جزای اختصاصی (۲)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: حقوق جزای اختصاصی (۲)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی با مهم‌ترین جرائم پیش‌بینی شده در قوانین کیفری از حیث ارکان و مجازات.

سرفصل یا رئوس مطالب:

جرایم علیه امنیت کشور و آسایش عمومی نظیر:

الف) محاربه.

ب) جاسوسی.

پ) شورش و تحریک مردم.

ت) سوء قصد به جان مقامات سیاسی بلند پایه.

ث) تشویق بیگانگان به اشغال کشور.

ج) جعل.

ح) ارتشاء.

خ) هواپیما ربایی.

د) و ...

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی، میر محمد صادقی.
۲. جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، حسن پور بافرانی.

منابع تکمیلی:

۱. جرایم علیه اموال، سرقت در حقوق کیفری ایران، تحلیل جرایم کلاهبرداری و خیانت در امانت کیفری ایران و اندیشه‌های حقوقی، محمد جعفر حبیب زاده.
۲. جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی، ضیاء الدین پیمانی .

روش تحقیق و سمینار

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: روش تحقیق و سمینار	
	عملی					
	نظری ✓	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با اصول تحقیق و ابزار پژوهش و نحوه ارائه کتبی و شفاهی یک پژوهش

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. مفاهیم تحقیق و روش تحقیق.
۲. پایگاه های اطلاع رسانی آنلاین و نحوه جستجوی مقالات و ارزش و اعتبار علمی مقالات.
۳. معرفی ابزارهای مورد استفاده در تحقیق و نحوه استفاده از نرم افزارها.
۴. سند آوری و جلوگیری از سرقت ادبی.
۵. نحوه مرور ادبیات و پیشینه تحقیق.
۶. نحوه نگارش پروپوزال.
۷. نحوه نگارش پایان نامه.
۸. نحوه نگارش مقالات.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. روش تحقیق در علوم اسلامی، دکتر احد فرامرز قراملکی.
۲. روش تحقیق عمومی (با رویکرد علوم انسانی - اسلامی)، دکتر احمد پاکتچی.

منابع تکمیلی:

۱. اصول و فنون پژوهش در گستره دین پژوهی، دکتر احد فرامرز قراملکی
۲. درآمدی بر روش تحقیق در حقوق، نورمحمد صبری

متون تخصصی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: زبان انگلیسی تخصصی	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: آشنایی با اصطلاحات و متون فقهی و حقوقی به زبان انگلیسی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

گزیده‌هایی از اصطلاحات و متون فقهی و حقوق جزای اسلامی.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	

منابع اصلی:

ترجمه انگلیسی تحریر الوسیله حضرت امام خمینی (ره).

منابع تکمیلی:

1. *The encyclopedia of Islam* new edition.
2. *The Encyclopedia of Philosophy*, Poul Edwards.
3. *The encyclopedia of Islam*.
4. *The origins of Islamic jurisprudence* j schacht.

دروس اختیاری

اصول فقه مقارن (۲)

دروس پیشیناز: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: اصول فقه مقارن (۲)	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری ✓	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی و تحلیل منابع اجتهاد مذاهب فقهی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

- منابع اجتهاد:
- الف) قیاس.
- ب) استحسان.
- ج) قول صحابی.
- د) قول تابعی.
- و) مصالح مرسله.
- ی) سد و فتح ذرائع.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. الاصول العامه للفقہ المقارن، محمد تقی حکیم.
۲. اصول الفقہ، وهبه الزحیلی.

منابع تکمیلی:

۱. تشنیف المسامع بجمع الجوامع بدالدين محمد بن بهادر زرکشی.
۲. البرهان فی اصول الفقہ امام الحرمین جوینی.
۳. المستصفی فی علم الاصول، محمد غزالی.
۴. اصول السرخسی، محمد بن أحمد بن أبی سهل السرخسی.
۵. اصول البزدوی، علی بن محمد البزدوی الحنفی.
۶. اصول الشاشی، نظام الدین أبو علی أحمد بن محمد بن إسحاق الشاشی.
۷. کفایه الاصول، محمد کاظم الخراسانی (آخوند).
۸. اصول الفقہ، محمدرضا مظفر.
۹. الإجماع فی الشریعة الإسلامیة، رشدی علیان.
۱۰. الرسالة، امام محمد بن ادريس شافعی.

فقه مقارن جزایی (۳)

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فقه مقارن جزایی (۳)
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری ✓	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار					

هدف: فراگیری استدلالی احکام و کیفی جنایات بر اساس مذاهب اسلامی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. قصاص.
۲. دیات.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. نظام القضاء و الشهاده فى فقه الاسلاميه الفراء، جعفر سبحانى.
۲. النظام القضائى فى فقه الاسلامى، محمد رأفت عثمان.
۳. القضاء فى فقه الاسلامى، محمد كاظم حائرى.
۴. كتاب القضاء أشتيانى.
۵. القضاء و الشهادات، شيخ انصارى .

منابع تكمیلی:

۱. جواهر الكلام فى شرح شرائع الاسلام، محمد حسن نجفى.
۲. المهذب، ابى اسحاق شيرازى.
۳. بدائع الصنائع، كاشنانى.
۴. الفقه على المذاهب الاربعه، عبد الرحمن الجزيرى و و مذهب اهل البيت عليهم السلام، محمد غروى و همكاران.
۵. ندوة القضاء الشرعى فى العصر الحاضر ، عدد من العلماء والباحثين.
۶. فقه الاسلامى و ادلته، وهبه زحيلى.
۷. المهذب، ابى اسحاق شيرازى.
۸. بدائع الصنائع، كاشنانى.

فلسفه حقوق

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فلسفه حقوق	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری ✓	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: آشنایی دانشجویان با فلسفه حقوق.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. معنا و مفهوم فلسفه علم حقوق.
۲. فوائد فلسفه علم حقوق.
۴. رابطه فلسفه حقوق و فلسفه فقه.
۵. منابع علم حقوق.
۶. مکتب‌های فلسفی حقوق.
۷. روش‌شناسی علم حقوق.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

فلسفه حقوق ۱ و ۲ و ۳، ناصر کاتوزیان یا کلیات حقوق، ناصر کاتوزیان.

منابع تکمیلی:

۱. فلسفه حقوق، قدرت الله خسروشاهی، مصطفی دانش‌پژوه.
۲. نگرشی تاریخی بر فلسفه حقوق، محمدحسین ساکت.
۳. فلسفه حقوق، ژرژ دل و کیو، ترجمه دکتر جواد واحدی.
۴. فلسفه حقوق اسلامی، محمدخالد مسعود؛ مترجمان: محمدرضا ظفری، فخرالدین اصغری اقمشهدی.

جرم‌شناسی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: جرم‌شناسی	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری ✓	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
☐ آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار						

هدف: آشنایی با مباحث جرم‌شناسی به صورت تحقیقی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. جرم‌شناسی نظری.
۲. جرم‌شناسی کاربردی (اصول جرم‌شناسی کاربردی، روش‌های اصلاح و درمان بالینی، تعلیق و از بین رفتن مجازات).

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. مبانی جرم‌شناسی، مهدی کی نیا.

۲. دانشنامه جرم‌شناسی، علی حسین نجفی ابرندآبادی، حمید هاشم بیگی.

منابع تکمیلی:

۱. اساس و مبانی جرم‌شناسی، جعفر سلاخی.

۲. آسیب‌شناسی تخفیف مجازات و تأثیر آن بر تکرار جرم، سید صادق طباطبایی.

۳. آسیب‌شناسی سبک زندگی ایرانیان از منظر جرم‌شناسی، حمیدرضا وکیلی رحیمی.

پزشکی قانونی

دروس پیشیاز: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: پزشکی قانونی	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	✓ نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با نقش علوم پزشکی در کشف جرائم.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. رابطه پزشکی قانونی و کشف جرائم.
۲. آزمایش‌های پزشکی قانونی.
۳. مسومیت‌ها.
۴. مرگ و علائم آن.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

- پزشکی قانونی برای دانشجویان حقوق، فرامرز گودرزی، مهرزاد کیانی.
پزشکی قانونی، سعید حکمت.
پزشکی قانونی، صمد قفائی.

منابع تکمیلی:

۱. کلیات پزشکی قانونی و مسمومیت، میترا اخلاقی و همکاران.
۲. ارزش و خسارات و تطابق دیات با موازین پزشکی قانونی، فرامرز گودرزی.
۳. اصول گواهی نویسی پزشکی و ملاحظات قانونی و اخلاقی آن، کامران آقاخانی.

حقوق جزای بین الملل

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی: حقوق جزای بین الملل	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۱۶
	عملی					
	نظری ✓	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با حقوق جزای بین الملل به صورت تحقیقی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. اصول حاکم بر حقوق جزای بین الملل.
۲. جرائم و مجازات های بین الملل.
۳. صلاحیت در حقوق جزای بین الملل.
۴. همکاری در حقوق جزای بین الملل.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. حقوق بین الملل کیفری، رضا فیوضی، زهرا فیوضی.
۲. حقوق جزای بین الملل، حسین میر محمد صادقی.

منابع تکمیلی:

۱. درآمدی بر حقوق کیفری بین المللی در پرتو اساس نامه دیوان کیفری بین المللی (علیرضا دیهیم).
۲. حقوق جزای بین الملل، حسن پوریافرانی.

جامعه‌شناسی جنائی

دروس پیشیاز: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۱	عنوان درس به فارسی: جامعه‌شناسی جنائی	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۱۶
	عملی					
	نظری ✓	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با جامعه‌شناسی جنائی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. سیر تاریخی جامعه‌شناسی جنائی.
۲. نظریه‌های جامعه‌شناسی جرم.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. جامعه‌شناسی جنائی، علی حسین نجفی ابرندآبادی.
۲. جامعه‌شناسی کیفی، رضا مظلومان.

منابع تکمیلی:

۱. پیدایش نظریه‌های جامعه‌شناسی، غلام جمشیدپها.
۲. جامعه‌شناسی انحرافات، هدایت الله ستوده.

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: فقه و مقاصد شریعت	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	تخصصی				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری ✓	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد						
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐						

هدف: آشنایی دانشجویان با مقاصد شریعت و علل و حکم احکام از نظر مذاهب اسلامی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. تعریف فقه المقاصد یا مقاصد الشریعه و فرق بین علت، حکمت و مقاصد.
۲. اندیشه مقاصد در مذاهب اسلامی.
۳. چگونگی شناخت مقاصد و اهداف شارع.
۴. اقسام مصالح و نقش آنها در فقه المقاصد.
۵. مقاصد عام شریعت.
۶. خصائص عام شریعت و نقش آنها در فقه المقاصد.
۷. مقاصد خاص شریعت در شاخه‌های علم فقه مانند معاملات، احکام خانواده، عمل الابدان، تبرعات، قضا، شهادت، مرافعات و ...
۸. اثر بحث مقاصدی بر تقنین فقه.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. الموافقات فی اصول الشریعه، ابواسحاق شاطبی.
۲. فقه و مقاصد الشریعت، ابوالقاسم علی دوست.
۳. اهداف دین از دیدگاه شاطبی احمد ریسونی، ترجمه سید حسن اسلامی، سید محمد علی امیری.
۴. ملاکات احکام و شیوه های استکشاف آن، سید محمد علی ایازی.
۵. المقاصد العامه للشریعه الاسلامیه، یوسف حامد العالم .

منابع تکمیلی:

۱. مقاصد الشریعه الاسلامیه، محمد طاهر ابن عاشور
۲. مقاصد الشریعه الاسلامیه و مکارمها، علال الفاسی
۳. احکام حکومتی و مصلحت، سیف الله صرامی
۴. الاجتهاد و التجدید فی الفقه الاسلامی
۵. القواعد و الفوائد، شهید اول
۶. علل الشرایع، شیخ صدوق
۷. مقاصد الشریعه، طه جابر العلوانی
۸. البرهان، امام الحرمین جوینی

روش‌شناسی اجتهادی مذاهب فقهی

دروس پیشنهادی: ندارد	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: روش‌شناسی اجتهاد مذاهب فقهی
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	تخصصی			
	عملی				
	نظری ✓	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی: ☐ دارد ☒ ندارد					
آزمایشگاه ☐ کارگاه ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					

هدف: آشنایی دانشجویان با روش اجتهادی مذاهب فقهی.

سرفصل یا رئوس مطالب:

۱. تعریف و تاریخچه و اقسام و مراحل اجتهاد.
۲. ادله اجتهادی و ادله فقهی.
۳. منابع اجتهادی مذاهب.
۴. روش اجتهادی حنفیه.
۵. روش اجتهادی مالکیه.
۶. روش اجتهادی شافعیه.
۷. روش اجتهادی حنبلیه.
۸. روش اجتهادی امامیه (متقدمین و متأخرین).
۹. روش اجتهادی زیدیه.
۱۰. روش اجتهادی اباضیه.
۱۱. اجتهاد شورایی (روش اجتهادی مجمع فقهی جده و مجمع البحوث الفقهیه مصر).
۱۲. مراتب مجتهد.
۱۳. تأثیر اخلاق بر اجتهاد.

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)
		✓	✓

منابع اصلی:

۱. فراند الاصول (رسائل) شیخ انصاری.
۲. مناهج الاصول، علی محمدی خراسانی.
۳. ادوار اجتهاد، ابراهیم جناتی.
۴. قوانین الاصول، میرزای قمی.
۵. روش‌شناسی اجتهاد و اعتبارسنجی معرفتی آن، حمیدرضا حسنی؛ مهدی علی‌پور.
۶. کتابه البحث علمی و مصادر الدراسات الفقہیہ، عبدالوہاب ابراهیم ابوسلیمان.
۷. مرجع العلوم الاسلامیہ، محمد الزحیلی.
۸. آثار ابوزہرہ در فقہ ابوحنیفہ، مالک، شافعی، احمد بن حنبل، زید، امام صادق (ع).
۹. الرد علی اخلد الی الارض و جہل ان الاجتہاد فی کل فرض، سیوطی.
۱۰. المنہجیہ البحث فی الفقہ، عبدالوہاب ابراهیم ابوسلیمان.
۱۱. المجامع الفقہیہ و أثرها فی الاجتہاد المعاصر والتطوعات لمجمع فقہی منشود، غانم غالب غانم.
۱۲. مجلہ مجمع الفقہ الاسلامی، التابع لمنظمۃ المؤتمر الإسلامی بجدہ.
۱۳. مجلہ البحوث الإسلامیہ، الرئاسة العامۃ لإدارات البحوث العلمیہ والإفتاء والدعوة والإرشاد.
۱۴. الاجتہاد من کتاب التلخیص لإمام الحرمین، امام الحرمین جوینی، تحقیق: عبد الحمید أبو زنید.
۱۵. منہج الاجتہاد عندالإباضیہ، مصطفی صالح باجو.

منابع تکمیلی:

۱. منطقہ الفراغ التشريعی: دراسه المقارنہ الایم العناصر المرنہ فی الشریعہ الاسلامیہ، فلاح عبدالحسن الدوخی.
۲. مغنی الفقہ: معانی حروف با مبانی فقہای شیعیہ، مصطفی جمالی.
۳. أثر الاختلاف فی القواعد الأصولیہ فی اختلاف الفقہاء، مصطفی سعید الخن.
۴. جایگاہ و نقش امام شافعی در علم اصول، جلال جلالی زادہ.
۵. فلسفہ فقہ، حسینعلی بای.
۶. سیر تحول فقہ اجتہادی در بستر زمان، ابراهیم جناتی.
۷. مبانی اجتہاد (تأثیر معرفت بشری در معرفت دینی)، ابوالقاسم فناپی.
۸. مؤلفہ‌های روش اجتہادی امام خمینی و نقش آن در تولید اندیشہ سیاسی و پاسخ بہ مسائل سیاسی، غلامحسین مقیمی.
۹. روش اجتہادی شیخ مفید، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش مرتضوی.
۱۰. فقہ در حوزہ نجف: تطور روش‌های پژوهشی در حوزہ علمیه نجف، محمود بستانی، ترجمہ و تلخیص: سید سجاد فتاحی، علیرضا موسوی.
۱۱. نقش شیخ مفید در اجتہاد شیعیہ، مهدی جنتی.
۱۲. مکتب اجتہادی آیت اللہ بروجردی، زہرا اخوان صراف.
۱۳. مکتب اجتہادی قم و ویژگی‌های آن، مصطفی محقق داماد.
۱۴. بینش و روش اجتہاد در مکتب شیخ انصاری، مهدی ہادوی.

۱۵. اندیشه‌های فقهی و اصولی شیخ طوسی(ره)، عبدالله صلواتی.
۱۶. تأثیر اخلاق در اجتهاد، سعید ضیایی فر.
۱۷. جایگاه مبانی کلامی در اجتهاد، سعید ضیایی فر.
۱۸. ماخذشناسی؛ تاریخ علم اصول، مهدی علی پور.
۱۹. پیش‌درآمدی بر مکتب‌شناسی فقهی، سعید ضیایی فر.
۲۰. مناهج التجدید لدى فقهاء عمان المعاصرين و اثره فی التقنین الفقهي، مصطفى بن صالح باجو.
۲۱. التجديد الفقهي في الافتاء العماني المعاصر، ندوة التقنين و التجديد في الفقه الاسلامي المعاصر، حمود بن يحيى آل ثاني.

